

Μεταξύ δύο εκβιασμών, μόνη λύση η απόδραση

του Γιάννη Μηλιού

Όσα συνέβησαν τη νύχτα της Τρίτης στο Eurogroup αναδεικνύουν σημαντικές πτυχές της κρίσης, αλλά και το γεγονός ότι πρόκειται για δομική κρίση του νεοφιλελεύθερου καπιταλισμού των τριών τελευταίων δεκαετιών και όχι «κρίση συνοχής της Ευρωζώνης», όπως αρέσκονται διάφορα κέντρα να την αποκαλούν. Έγινε εντελώς ορατό ότι η συζήτηση δεν αφορούσε τη «δότηση μας» αλλά το υπό ποιους όρους θα συνεχιστεί αποτελεσματικά η στρατηγική της νεοφιλελεύθερης αναδιάρθρωσης. Η συζήτηση αφορούσε πλέον το σύνολο του χρέους, τη «βιωσιμότητά του». Όταν λένε «βιωσιμότητα του χρέους», εννοούν «βιωσιμότητα της στρατηγικής εκβιασμού με βάση το χρέος για την επιβολή της λιτότητας».

Οι «γραμμές» που συγκρούονται μέσα στο *ενιαίο* νεοφιλελεύθερο στρατόπεδο είναι δύο: Η γραμμή του ΔΝΤ η οποία απαιτεί άμεση μείωση του ελληνικού χρέους ή μακροχρόνιο «πάγωμά» του, ενώ η γραμμή που εκφράζεται από την κυβέρνηση της Μέρκελ (την οποία υιοθετεί και η ελληνική κυβέρνηση, οχυρωμένη ταυτόχρονα πίσω από μια «αντιγερμανική» ρητορεία, για εσωτερική κατανάλωση) είναι τα ιστορικά χαμηλά επιτόκια σε συνδυασμό με την επιμήκυνση αποπληρωμής.

Γίνεται προφανές ότι δεν πρόκειται για «ανταγωνιστικές καταστάσεις» μεταξύ «λογικά σκεπτόμενων παικτών», που θα μπορούσαν να παρασυρθούν σε «λάθος επιλογές» και «ατυχήματα», όπως θα το ήθελαν οι κάθε λογής αστικές προσεγγίσεις περί «παιγνίων» μεταξύ αυτόβουλων υποκειμένων, που το καθένα «επιδιώκει να μεγιστοποιήσει το όφελός του». Πρόκειται για αποχρώσεις εντός της ενιαίας νεοφιλελεύθερης στρατηγικής, οι οποίες προκύπτουν από το κενό ηγεμονίας που δημιουργείται στη στρατηγική αυτή, από τις *διογκούμενες αντιστάσεις των λαϊκών τάξεων*.

Ας είμαστε επομένως σαφείς: Ο κόσμος της εργασίας στην Ελλάδα βρίσκεται ανάμεσα σε δύο εκβιασμούς: Ο βαθμός εκμετάλλευσης πρέπει να αυξηθεί κι άλλο αλλά τα κέντρα εξουσίας δεν συμφωνούν στο πώς θα γίνει αυτό. Η πρόταση Μέρκελ (κανείς δε μιλάει για «λύση») είναι η συνέχιση της υφεσιακής πολιτικής λιτότητας ακριβώς όπως αυτή εφαρμόζεται σήμερα. Η πρόταση του ΔΝΤ είναι κούρεμα ώστε να διαμορφωθούν οι συνθήκες για επανένταξη της Ελλάδας στις «αγορές», κάτι όμως που ως αντάλλαγμα θα απαιτεί επίσης δρακόντεια μέτρα λιτότητας. Οπότε; Ποια είναι η διαφορά από τη σκοπιά του εργαζόμενου/άνεργου στην Ελλάδα; Καμία!

Η διαφορά βρίσκεται στο ότι η πρόταση του ΔΝΤ εμπλέκει αντικειμενικά και τους εργαζόμενους/άνεργους των άλλων ευρωπαϊκών κρατών. Το κούρεμα του ελληνικού χρέους δε θα επιβαρύνει ιδιαίτερα τον προϋπολογισμό των κρατών αυτών αλλά θα είναι μόνο η αρχή. Θα ακολουθήσουν κι άλλα «κουρέματα» αν συμβεί το ελληνικό, γεγονός που αντικειμενικά θα θέσει σε ολόκληρη την Ευρώπη το ερώτημα «ποιος πληρώνει την κρίση».

Εδώ ακριβώς βρίσκεται η δυνατότητα απόδρασης από τους εκβιασμούς, απόδραση που μπορεί να γίνει μόνο με τη συνεργασία των «φυλακισμένων» στο φαύλο κύκλο του νεοφιλελευθερισμού, των εργαζόμενων/άνεργων.

Αν οι εργαζόμενοι που ζουν στην Ελλάδα ανατρέψουν με τις κινητοποιήσεις τους την ανεκδιήγητη κυβέρνηση, η επερχόμενη κυβέρνηση της Αριστεράς θα διαπραγματευτεί στ' αλήθεια με τους δανειστές και μάλιστα με τον κόσμο της εργασίας στο πλευρό της. Αντί να συζητά για το πώς θα εφαρμόσει μνημόνια με

αντάλλαγμα επιμήκυνση (της λιτότητας!) ή κούρεμα, θα συζητά μόνο τον τρόπο απεμπλοκής από το φαύλο κύκλο της λιτότητας. Αν υπάρξει κυβέρνηση της Αριστεράς, οι εργαζόμενοι στα υπόλοιπα ευρωπαϊκά κράτη θα δουν ότι η νεοφιλελεύθερη πολιτική των περικοπών που τους παρουσιάζεται ως μονόδρομος, τελικά ανατρέπεται. Αυτό είναι που φοβούνται τα κέντρα εξουσίας σε Ελλάδα, Ευρώπη και ΗΠΑ.

Οι στρατηγικές των δύο φίλων (ΔΝΤ, Γερμανίας) είναι απολύτως συγκλίνουσες. Ο ανταγωνισμός τους είναι ο τρόπος συνεργασίας τους, ο τρόπος που οργανώνεται η ενότητά τους απέναντι στον κόσμο της εργασίας. Η σημερινή διαφωνία τους αποκαλύπτει το φόβο τους για την πιθανότητα αποτελεσματικών αντιστάσεων στην υλοποίηση της στρατηγικής τους, που θα διαψεύσουν τα «όνειρά τους» για πειθήνιους εργαζόμενους, εξαθλιωμένους και ελαστικούς, ή απόβλητους άνεργους προς καταστολή.

Θα μπορέσουμε να κάνουμε τον εφιάλτη τους πραγματικότητα; Όπως πάντα στις κρίσιμες στιγμές θα αποφασίσει η ταξική πάλη.